

Tollbamondás

Lotz János a *Das ungarische Sprachsystem* című fő művét 1936 és 1939 között írta a stockholmi Magyar Intézetben folytatott oktatói tevékenysége során.

Két körülmény játszott szerepet ennek a műnek a megírásában. Az egyik az a gyakorlati szükséglet volt, hogy a magyarul tanuló külföldiek kezébe alkalmas kézikönyvet adjon. Másrészt az a kísérlet, hogy a magyar nyelvet a maga belső törvényszerűségei alapján írja le következetesen és rendszeresen, a hagyományos nyelvtan előítéletei nélkül.

Hogy lehetőleg minél teljesebb anyagot nyújtson, egyrészt az addigi szakirodalmat is feldolgozta, másrészt új anyagot is gyűjtött. A magyar és idegen nyelvű magyar nyelvtanokat, a nyelvészeti folyóiratokban s önállóan megjelent értekezéseket, a magyar szótárakat s a külföldiek számára írott tankönyveket mind felhasználta. Ilyen részletes nyelvtani összefoglalót azóta sem írtak a magyar nyelvről. A könyv megjelenése után a stockholmi egyetem magántanárrá habilitálta, kinevezte docensnek, majd 1942-ben egyetemi tanárnak. Lotz János ekkor még csak huszonkilenc éves volt.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára!

Das ungarische Sprachsystem (kiejtése: dász ungarise spráhszüsztém)

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

A vesszők helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Helyesírási feladatok – MEGOLDÁSOK**1. Töltsd ki a táblázatot a jelöléseknek megfelelően!****12/**

1=az első megoldás a jó

2=a második megoldás a jó

X= mindkét írásmód helyes

csodaszép	csoda szép	2
internet	Internet	1
hozsanna	hozsánna	X
kis alakú	kisalakú	1
örökkön-örökké	örökkön örökké	2
szabad vers	szabadvers	2
taj-szám	tajszám	2
standard	sztenderd	X
Párizs–Dakar-rali	Párizs–Dakar rali	2
Kaszás-csillag	Kaszáscsillag	2
Golf-árambeli	golf-árambeli	1
kacsingat	kacsintgat	X

2. Írd le helyesen az alábbi szavakat, illetve szókapcsolatokat!**16/**

autó+villamossági szerelő

autógarázs-tulajdonos

autó-motor szerelő

tűzoltóautó

Volán-autóbusz

távolsági autóbusz

autójavító műhely

autó- és motorszerelő

távolsági autóbusz-megállóhely

autóbusz-megálló

autóbusz-vezetői

autópálya-matrica

M7-es autópálya

autó-riasztóberendezés

autósbolt

M0-s autóút

3. Írd le az alábbi szavakat, szókapcsolatokat rövidítve!**12/**

zrt.	mo.-i
ti.	vö.
krt.	tv-zik:
ÉNy	ELTE-n:
Ft-jai:	°C-kal:
mm-mérő:	s. k. (szóköz!!!)

4. Pótold az alább felsorolt híres emberek vezetéknevének hiányzó betűjét, betűit ott, ahol szükséges!**8/**

Ybl Miklós

Wesselényi Miklós

Szinyei Merse Pál

Munkácsy Mihály

Csontváry Kosztka Tivadar

Széchényi Ferenc

Dessewffy Arisztid

Batthyány_ Lajos

5. Egészítsd ki a szabályt a hiányzó szóval/szavakkal! Írj példát a szabály illusztrálására!**12/**

a) A toldalékolás következtében egymás mellé kerülő három azonos mássalhangzót jelölő betűt kettőzöttre egyszerűsítjük, de a szabály nem érvényesíthető a **tulajdonnevekre**.

Különböző típusú példák a kivételekre: **Kiss-sel; Ivett-tel; Bükk-ke**l stb.

b) A többszörös összetételeket **6** szótagig **egybeírjuk**. Szótagszámon az összetett szó **jelek** és **ragok** nélküli alakjának szótagszámát értjük. A képző – az **-i** kivételével – **beleszámít** a szótagszámba.

Példa: max. 6 szótagból álló többszörös összetételt kell írni, pl. cseppkőbarlang, élelmiszeripar stb.

c) Az uralkodóházat jelentő ház, család, dinasztia szót **kötőjellel** kapcsoljuk a családnévhez.

Példa: Anjou-ház, Habsburg-család, Tudor-dinasztia stb.

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____